

עדות המזרח / המשך¹

נכון הדבר שיהודי מזרח אירופה כונו בעבר בכינוי הגנאי "אֹסְטְיוּדֵן" (Ostjuden), דהיינו "יהודים מזרחים", על ידי יהודי מרכז אירופה. **אבל** בתקופת היישוב לא פסלו כינוי זה בגלל הנ"ל, והשתמשו בכינויים "ספרדים" ו"עדות מזרח", זה לצד זה ללא חשש כזה או אחר. הנה למשל, הרב הספרדי הראשי, הראשון לציון, בן ציון מאיר חי עוזיאל, פנה במכתב, מיום כ"ח בחשון תש"ד (26 בנובמבר 1943), אל "חוג הפעילים" של "ארגון העובדים הספרדים ובני עדות המזרח" וברכם על יזמתם החשובה, להקים סמינריון לחינוך צעירים לעסקנות ציבורית, וכן בדוגמאות להלן מתוך הספר **מכמני עוזיאל**.

מכמני עוזיאל

לח

יב דאגה למתן חינוך דתי-לאומי-מדעי לבני **עדות המזרח**

ב"ה יום כ' לח' סיון ש' תרע"ג

לכבוד מע' האדונים הנכבדים

שרי ישראל מנהלי "קופת קרן קיימת הלאומית"¹ שוכט"ס²,

יג הודעה על הקמת איחוד ארצי של היהודים הספרדים בארץ

ב"ה כ"ח בניסן תרצ"ט

לכבוד

ההסתדרות הציונית

ירושלים.

א.נ.

הגנו מתכבדים להודיעכם כי בוועידה הארצית של היהודים הספרדים ובני **עדות המזרח** בא"י שהתקיימה בת"א, ביום י"ז בניסן תרצ"ט (6.4.39)¹, הוקם איחוד ארצי של היהודים הספרדים, ונבחר ועד פועל ארצי עם מזכירות ארצית שמקום מושבה בתל-אביב (שדרות רוטשילד 21, טלפון 2659).

בקבלי עלי את התפקיד, לא נעלמה ממני האחריות הגדולה שהעמסתי על שכמי, הן בפני תושבי ארצנו הקדושה והן כלפי אחינו בגולה, שעניינם נשואות לציון, כלות וצופיות באין הרף לניצוצות אור ונחומים. אמרתי למלא חובה קדושה בתתי לכם שלום אנהי, שלום לרחוק ולקרוב בראשית מצעדי, ובהבטיחי לכם, כי לבי ועיני פתוחים לרוחה, כדי להקשיב ולראות את המתרחש במחנכם, בקהלות הקדושות של אחינו היקרים והנערצים, היהודים הספרדים ובני **עדות המזרח** בכל מדינות תבל.

וגם בספר **נתיבי-עם** משתמש בכינוי זה הרבה פעמים וכבר הובאו הדוגמאות בקובץ הקודם. וכן פוסקים אחרים השתמשו בכינוי זה כמרגלא בפומייהו. **ואמנם** יש האומרים לא להשתמש בכינוי זה, אך יש החולקים עליהם וסוברים שזהו שם נורמטיבי לחלוטין ואין בו כל פסול וכל עניינו הוא לתאר אותה קבוצה של עדות יהודיות שחיו במזרח התיכון ובצפון אפריקה ותנו לא. **וכן הדבר** גם לגבי השימוש "עדות אשכנז" המתאר את היהודים שחיו ובאו מארצות אשכנז.

¹חלק מהנ"ל לקוח מאנציקלופדיה יהודית המכלול ערך **מזרחים** ועיי"ש.